

Demonstrējuma projekts “Lēmuma atbalsta sistēmas izmantošanas demonstrējums kaitēkļu un/vai slimību ierobežošanā integrētajā audzēšanā dažādos Latvijas reģionos” (2018-2020), Lote Nr. 19

Pasaulē dažādu kultūraugu slimību un kaitēkļu ierobežošanai tiek plaši izmantotas datorizētas lēmuma atbalsta sistēmas (LAS), kuru mērķis ir optimizēt augu aizsardzības līdzekļu lietošanu, pielietojot tos pamatoti pareizā laikā, līdz ar to samazinot slodzi uz vidi, vienlaikus nodrošinot kvalitatīvas preču produkcijas ražošanu. Lēmuma atbalsta sistēmu RIMpro (relatīvo infekcijas mērījumu programma) izmanto kaitīgo organismu attīstības prognozēšanai augļkopībā.

Demonstrējuma mērķis ir praktiski nodemonstrēt lēmuma atbalsta sistēmas izmantošanu ābeļu kaitēkļu un slimību ierobežošanā integrētajā audzēšanā.

Demonstrējuma parauglaukumi iekārtoti saimniecībās, kurās RIMpro prognožu modeļi līdz šim netika izmantoti, un salīdzinātas smidzinājumu tehnoloģijas viena: balstoties uz RIMpro sniegtajām rekomendācijām, otra: saimniecībā līdz šim lietotā prakse.

Demonstrējums sniegs iespēju mērķauditorijai iepazīties ar lēmuma atbalsta sistēmas efektivitāti kaitīgo organismu ierobežošanā, parādot dažādu lēmuma atbalsta sistēmas modeļus un to praktisko pielietojumu.

Demonstrējuma saimniecības: z/s Rīvēni, Dikļu pag., Kocēnu nov. (ābeļu šķirnes ‘Auksis’, ‘Lobo’) un z/s Sīļusala, Gaigalavas pag., Rēzeknes nov. (ābeļu šķirne ‘Auksis’).

2018. gada rezultāti

RIMpro-Cydia modeļa un delta līmes lamatu ar ābolu tinēja dzimumferomoniem izmantošana ļāva adekvāti novērtēt ābolu tinēja potenciālo postīgumu 2018. gada veģetācijas sezonā iegūtajiem datiem atbilstošais lēmums neveikt ābolu tinēja ierobežošanu ar insekticīdiem bija pareizs, jo ābolu tinēja bojājumu apjoms ražā bija neliels.

Kā nozīmīgākais kaitēklis demonstrējuma saimniecībās konstatēta pīlādžu tīklkode, Rēzeknes novadā bojāto ābolu apjoms sasniedza 40%. Ņemot vērā, ka pīlādžu tīklkodei nav izveidots RIMpro prognožu modelis, kaitēkļa ierobežošanai būtu jāveic monitorings ar lamatām, kurās ievietoti dzimumferomonu dispenseri.

2018. gada vasara bija īpaši karsta un sausa, tādēļ ābeļu kraupja izplatība abos demonstrējuma izmēģinājumos bija zema, tādēļ starp parauglaukumiem nebija būtiskas atšķirības.